

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
z j. polskiego w klasach IV -VIII
Publiczna Szkoła Podstawowa Zakonu Pijarów
im. św. Józefa Kalasancjusza w Rzeszowie

Opracował zespół przedmiotowy nauczycieli uczących j. polskiego:
Beata Śmialek, Ewa Żukowska-Śliwa, Maria Fiałkiewicz-Górka, Iwona Nowik, Beata Szczygielska

I. PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. (z późniejszymi zmianami z 22 marca 2024 r.) w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 373)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. (z późniejszymi zmianami z 22 lipca 2022 r.) w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. poz. 1591)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. (z późn. zm. z 26 lipca 2018 r.) w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1485)
- Podstawa programowa: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (z późniejszymi zmianami z 28 czerwca 2024 r.) w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. poz. 356)
- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania Publicznej Szkoły Podstawowej Zakonu Pijarów im. św. Józefa Kalasancjusza w Rzeszowie
- Program nauczania języka polskiego w klasach 4–8 szkoły podstawowej **SŁOWA Z UŚMIECHEM dla klasy 6** autorstwa Anity Żegleń, Ewy Nowak
- Program nauczania języka polskiego dla II etapu edukacyjnego **Zamieńmy słowo klasy 4–8** szkoły podstawowej autorstwa Anny Podemskiej-Kałuży. (dla klas 4, 5, 7, 8.)
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej Zakonu Pijarów im. Św. Józefa Kalasancjusza, prowadzonej przez polską prowincję Zakonu Pijarów w Rzeszowie przy ul. Bałtyckiej 33

II. CELE PZO:

1. Uporządkowanie oraz ujednoczenie zasad i kryteriów oceniania kompetencji uczniów z języka polskiego.
2. Skonkretyzowanie zadań wynikających z podstawy programowej.
3. Umożliwienie nauczycielowi bieżącej kontroli i różnicowania osiągnięć uczniów, tj. stopnia opanowania umiejętności i kompetencji polonistycznych.
4. Informowanie rodziców o kierunku rozwoju i postępach dziecka.
5. Dostarczenie uczniom narzędzi samokontroli.
6. Okresowe i roczne określanie poziomu opanowania materiału przez uczniów.

III. KRYTERIA OCENY i METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

1. Systematycznie oceniane będą różne przejawy aktywności ucznia:

a) czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem;

b) formy ustne: dialog, streszczenie, odpowiadanie na pytania, recytacja, wypowiedzi na forum klasy;

c) formy pisemne: (zgodnie z poznanymi w poszczególnych klasach formami wypowiedzi: długiej i krótkiej):

- prace klasowe o tematyce związanej z lekturą, filmami, przedstawieniami teatralnymi, widowiskami telewizyjnymi, z życiem ucznia i jego środowiskiem,
- sprawdziany – testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku;
- kartkówki – obejmujące materiał opracowany na nie więcej niż trzech ostatnich lekcjach i trwające 15 minut;
- wypowiedzi pisemne na lekcji;
- dyktanda;
- recytacje.

d) inne formy:

- praca w grupie.

e) ocenianie wspomagające:

plus (+) uczeń może otrzymać za:

- aktywność na lekcji;
- przygotowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny;
- inne formy aktywności.

Za sześć plusów uczeń otrzymuje ocenę celującą; rozliczanie plusów odbywa się na bieżąco.

minus (-) uczeń może otrzymać:

- za brak aktywności na lekcji,
- brak zaangażowania w pracę podczas zajęć lekcyjnych,
- brak uwagi podczas lekcji (np. nie zna pytania, jakie zadał nauczyciel, ponieważ przeszkadzał i nie słuchał uważnie, zajmował się czymś innym),
- brak notatki z lekcji w zeszytu przedmiotowym.

Za sześć minusów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, rozliczanie minusów odbywa się na bieżąco.

IV. WAŻNE WYTYCZNE:

1. Prace klasowe, testy, sprawdziany oraz kartkówki inne niż te, które dotyczą sprawdzenia opanowania materiału z trzech ostatnich lekcji, zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w e-dzienniku.
2. Diagnozy nie są zapowiadane, ich wynik wpisujemy w skali procentowej. Próbne egzaminy w klasach 7. i 8. także są wpisywane w skali procentowej.
3. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) i odpowiedzi ustne mogą być niezapowiedzianymi formami kontroli.
4. W ciągu półrocza przeprowadza się prace klasowe i sprawdziany, które są obowiązkowe.
5. Uczeń, który nie uczestniczył w pracy klasowej, sprawdzianie i zapowiedzianej kartkówce w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać je w ciągu jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły (w czasie poza zajęciami dydaktycznymi).
6. W przypadku tygodniowej nieobecności usprawiedliwionej, uczeń powinien nadrobić braki w ciągu tygodnia. Jeśli absencja jest dłuższa - w ciągu dwóch tygodni.
7. Jeżeli uczeń nie wywiąże się z obowiązku nadrobienia braków (punkty 5 i 6), otrzymuje wpis do dziennika w postaci uwagi negatywnej, w kategorii: niewypełnianie obowiązków ucznia.
8. Poprawione i opatrzone oceną pisemną prace klasowe i sprawdziany przekazywane są uczniom w terminie do 10 dni roboczych, a kartkówki do 5 dni roboczych od daty napisania.
9. **W każdym semestrze uczeń może zgłosić 4 razy nieprzygotowanie** obejmujące: brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń i podręcznika, niemożność odpowiedzi ustnej.

10. **Nieprzygotowanie nie** obejmuje: zapowiedzianych kartkówek i sprawdzianów, prac klasowych, dyktand oraz zadanych z wyprzedzeniem do przeczytania lektur.
11. Uczeń może poprawić każdą ocenę cząstkową podczas kolejnej lekcji, następującej po otrzymaniu niezadawalającej oceny lub podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielem. **Ocenę można poprawić do tygodnia po jej otrzymaniu. Zostanie ona wpisana do kolejnej rubryki w e-dzienniku, następującej po rubryce pierwszej oceny.**

Uwaga! Jednej ocenie przysługuje tylko jedna poprawa. Przy czym, w dzienniku zachowane są obydwie oceny.

12. W szkole stosuje się ocenianie wg skali stopniowej 1-6.

V. ZASADY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH W UCZENIU SIĘ

1. Nauczyciele, na początku roku szkolnego, informują uczniów oraz rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanej podstawy programowej oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.
2. Prace pisemne ucznia i sprawdziany są udostępniane rodzicom do wglądu:
 - a) podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem w szkole,
 - b) w formie ksero, po wcześniejszym zgłoszeniu prośby rodzica do danego nauczyciela drogą mailową, poprzez dziennik elektroniczny.

VI. KRYTERIA OCENIANIA OBSZARÓW AKTYWNOŚCI

a) wypowiedzi ustne:

Celujący

Wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo- stylistycznym i merytorycznym, poprawna pod względem kompozycyjnym. Temat wyczerpująco zrealizowany. Uczeń dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki językowe, posługuje się piękną polszczyzną.

Bardzo dobry

Wypowiedź ustna jest poprawna pod względem językowo-stylistycznym merytorycznym o logicznym układzie treści. Temat prawie wyczerpująco zrealizowany. Uczeń dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki językowe, posługuje się piękną polszczyzną.

Dobry

Wypowiedź ustna jest całkowicie samodzielna, poprawna pod względem językowo-stylistycznym, logicznym, zawiera większość wymaganych wiadomości. Kompozycja schematyczna. Wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią lub informacje zgodnie z planem. Uczeń posługuje się poprawną polszczyzną

Dostateczny

Wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem nauczyciela), z uwzględnieniem zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa. Zdarzają się uchybienia w układzie treści, np. brak wstępu lub zakończenia. Uczeń prezentuje w odpowiedzi ustnej podstawowy zakres wiadomości i umiejętności

Dopuszczający

W wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy merytoryczne i językowo- stylistyczne, ale samodzielnie lub z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania. Opowiada o

zdarzeniach, których sam był uczestnikiem, formułuje najprostsze formy wypowiedzi. Treści są nieuporządkowane

Niedostateczny

Wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem językowym i rzeczowym. Uczeń nie opanował minimum wiedzy i umiejętności podstawy programowej.

*) Przy ocenie zwraca się także uwagę na umiejętność zachowania się w sytuacji mówienia

b) wypowiedzi pisemne:

- przy ocenie prac pisemnych bierze się pod uwagę poziom merytoryczny, kompozycyjny i językowy,
- dłuższe wypowiedzi pisemne powinny zawierać krótką, pisemną informację o zaletach i wadach pracy oraz ocenę lub punkty dotyczące poszczególnych kryteriów.
- zadania otwarte na testach ocenia się według ustalonych kryteriów punktowych,
- uczeń jest zobowiązany do poprawy błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych we wskazanych przez nauczyciela wypowiedziach pisemnych.
- **w przypadku odkrycia plagiatu i przedstawieniu niesamodzielnej pracy jako swojej, będzie ona oceniana na ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.**

c) testy, sprawdziany i kartkówki:

- szczegółowe kryteria ustalane są przy każdym sprawdzianie, Zadania są punktowane i podawane do wiadomości ucznia.

Testy, sprawdziany i kartkówki oceniane są według procentowych proporcji.

Przyjmuje się przeliczanie oceny według kryteriów:

1. 100% - celujący
2. 99% - 97% - plus bardzo dobry
3. 96% - 90% - bardzo dobry
4. 89% - 85% - plus dobry
5. 84% - 74% - dobry
6. 73% - 68% - plus dostateczny
7. 67% - 57% - dostateczny
8. 56% - 51% - plus dopuszczający
9. 50% - 41% - dopuszczający
10. 40% - 0% - niedostateczny

d) dyktanda ortograficzne:

Błędy dzieli się na: zasadnicze i drugorzędne.

Błędy zasadnicze: rz, ż, ó, u, ch, h, pisownia *nie* z czasownikiem, *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, wielkie i małe litery, nosówki, i, j, pisownia *by*, wyrażenia przyimkowe.

W zależności od sprawdzanego w danym dyktandzie zakresu tematycznego, np. jedno dyktando może sprawdzać tylko pisownię *nie* z czasownikami- wówczas pozostałe błędy staną się drugorzędne. O zakresie dyktanda uczniów informuje nauczyciel w momencie jego zapowiadania.

Błędy drugorzędne: zamiana głosek, nieprawidłowe przenoszenie wyrazów, brak litery, błędy interpunkcyjne; pomijanie wyrazów to także błąd drugorzędny.

Zasady oceniania dyktand:

- 1 błąd – ocena celująca
- 2 błędy – ocena bardzo dobra

3-4 błędy – ocena dobra
5-6 błędów – ocena dostateczna
7 błędów – ocena dopuszczająca
powyżej 8 błędów – ocena niedostateczna.

Dyktanda z lukami oceniane są według skali procentowej przysługującej sprawdzianom pisemnym. Jeśli błędy drugorzędne wielokrotnie się powtarzają, wówczas **trzy błędy drugorzędne to 1 błąd zasadniczy**.

Praca nad ortografią trwa przez cały rok – uczniowie mają obowiązek poprawiania błędów ortograficznych w zeszytach przedmiotowych lub zeszytach do dyktand.

e) recytacja:

Celujący

Uczeń osiąga sukces w konkursie recytatorskim na terenie szkoły, gminy itd. Recytuje różnorodne utwory na akademii szkolnej lub innej imprezie artystycznej. Każda recytacja jest wyjątkowo udana, piękna.

Bardzo dobry

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując bardzo dobre opanowanie pamięciowe tekstu (brak błędów), właściwą ekspresję, pauzowanie, tempo i artykulację, uwzględniając intonację, próbując oddać głosem nastrój utworu. Interpretuje wiersz barwą i siłą głosu.

Dobry

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując dobre opanowanie pamięciowe tekstu (drobne potknięcie), z ekspresją, artykulacją i tempem, próbując oddać nastrój utworu, próbuje zwracać uwagę na zabarwienie uczuciowe i natężenie głosu lub bez zarzutu opanował tekst lecz ma kłopoty z oddaniem nastroju i zabarwieniem uczuciowym.

Dostateczny

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy ze zrozumieniem, z odpowiednią artykulacją i akcentem. Mogą pojawić się błędy.

Dopuszczający

Uczeń wygłasza z pamięci wiersz lub fragment prozy. Opuszcza jednak wyrazy, zmienia ich kolejność używa innych słów lub nie opanował tekstu w całości. Nie zachowuje właściwego pauzowania, artykulacji.

Niedostateczny

Uczeń nie opanował tekstu pamięciowo. Nawet z pomocą nauczyciela **nie** jest w stanie odtworzyć z pamięci wiersza lub fragmentu prozy.

f) czytanie:

- kryteria oceny głośnego czytania w klasie 4:

Stopień szkolny

Celujący

Uczeń:

- czyta bardzo płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście
- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

Bardzo dobry

- czyta płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się albo robi to bardzo rzadko
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

Dobry

- czyta dosyć płynnie, ale w nierównym tempie (zbyt szybko lub zbyt wolno)
- zaburzenia płynności pojawiają się sporadycznie, przy dłuższych, nieznanym mu wyrazach
- zapomina o modulacji głosu, różnicowaniu jego tonu i barwy
- zapomina o oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście
- nie pamięta o stosowaniu pauz

Dostateczny

- skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań
- czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się” i wraca do poprzedniej części tekstu
- myli litery w wyrazach i zmienia końcówki słów
- czyta cicho, monotonicznie
- nie moduluje głosu
- nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne

Dopuszczający

- czyta bardzo wolno, sylabizując
- błędnie odczytuje wyrazy lub je opuszcza
- skupia się na odczytaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu
- podejmuje próby doskonalenia techniki czytania

Niedostateczny

- czyta bardzo wolno
- odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań
- nie rozumie sensu czytanego tekstu
- mimo prób pomocy podejmowanych przez nauczyciela nie wykazuje chęci doskonalenia techniki czytania

g) praca w grupie:

- nie każda praca w grupie musi zostać oceniona;
- ocena jest wystawiana według potrzeb;
- nauczyciel stosuje kryteria oceniania uwzględniając możliwości ucznia i jego zaangażowanie

Kryteria oceny	Liczba punktów
Uczeń chętnie podejmuje współpracę z innymi.	2
Uczeń czuje się odpowiedzialny za rezultat pracy zespołu.	2
Uczeń jest zaangażowany w pracę zespołu do końca realizacji ćwiczenia.	1
Uczeń odpowiedzialnie wykonuje powierzone zadania.	2
Uczeń życzliwie zachęca innych do pracy.	1
Uczeń ma ciekawe pomysły.	2
Uczeń liczy się ze zdaniem innych.	1
Uczeń grzecznie odnosi się do innych.	1
Uczeń umie słuchać innych.	2
Uczeń pomaga innym w pracy.	1
Uczeń przeszkadza innym w pracy.	-2
Uczeń nie chce pomóc innym w pracy.	-2
Uczeń nie wykonuje rzetelnie powierzonych zadań.	-1
Uczeń w sposób agresywny narzuca innym swoje przekonania i poglądy.	-1
Uczeń lekceważy i wyśmiewa innych.	-2
Uczeń nie przyjmuje krytyki.	-1

Propozycja punktacji:

15–14 p. – celujący

13–10 p. – bardzo dobry

9–6 p. – dobry

5–4 p. – dostateczny

3–1 p. – dopuszczający

poniżej 1 p. – niedostateczny

VII. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w nauce, mający opinie lub orzeczenia PPP:

- realizują podstawę programową w takim samym zakresie jak pozostali uczniowie
- mają wydłużony czas na napisanie i oddanie pracy oraz poprawę wszystkich ocen niedostatecznych
- błędy ortograficzne i interpunkcyjne, występujące w pracy ucznia z dysleksją i dysortografią nie podlegają ocenie
- niska grafika pisma ucznia z dysgrafią nie wpływa na ocenę pracy
- w dyktandach zwiększa się ilość dopuszczalnych błędów (ocena dyktanda nie ma wpływu na ocenę końcową)

- mimo specyficznych trudności w uczeniu się, uczniowie nie są zwolnieni z systematycznej pracy na lekcjach i w domu.

Pozostałe wymagania edukacyjne dostosowane będą do indywidualnych potrzeb dziecka (na podstawie obowiązujących przepisów) – zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Szczegółowe sposoby oceniania:

• Dyktanda

Zamiast dyktanda nauczyciel może przygotować dla ucznia sprawdzian ortograficzny zawierający polecenie zapisania wybranych zasad ortograficznych i wykonanie określonych ćwiczeń ortograficznych.

• Prace klasowe z literatury

Nauczyciel wystawia ocenę z pracy pisemnej bez uwzględnienia błędów ortograficznych. Uczeń musi dokonać poprawy błędów w zeszycie przedmiotowym lub na pracy według wzoru.

Kryteria:

Ortografia → komunikatywność wypowiedzi.

Interpunkcja → zamykanie myśli w obrębie zdania.

• Głosowa interpretacja tekstów literackich

Nauczyciel informuje ucznia o tym, jaki tekst będzie głośno czytany na następnej lekcji (kolejny dzień), aby ten mógł się przygotować.

***W przypadku innych opinii wydawanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną nauczyciel dostosowuje wymagania i kryteria ocen zgodnie z zaleceniami.**